

és tatárok közé mentek téríteni, vagy itthon a kolostorok magányában éltek hitvallói életet. Az egyháztörténelem magyar vonatkozású részeinek tanítása során főleg árpádházi boldog Margitnak és III. Endre leányának, árpádházi boldog Erzsébetnek életleírása fog sok korjellemző adatot nyújtani. Közülük néhány fejezet kiválóan alkalmas arra, hogy egész terjedelmében bemutassuk a megfelelő részek isko ai tárgyalásakor, mivel a szerző az egykorú krónikák, legendák és pápai bullák szövegéből vett idézetekkel adja meg fejtegetéseinek a korhű hangulatot.

— ty.

NEVELÉS ÉS ÉLET.

Kedves Kartársak!

Soha sem volt több problémája a magyar népoktatásnak, mint ma, amikor immár nem kérdéses senki előtt, hogy gyökeres újjászületésre van szükségünk, de nem kérdéses az sem, hogy ennek az újjászületésnek egyik legfontosabb tényezője a magyar tanító, mert hiszen az ő kezén megy keresztül, az ő szellemétől kapja az első irányítást minden magyar gyermek. Sőt a nagyobb százalékot a magyar tanító bocsátja ki az életbe is.

Mi volt az oka, hogy a magyar tanító bizonyos mértékben lenézett, vagy torz, de legalább is kéllően nem becsült figurája volt a magyar középosztálynak?

Ma már nyílt kérdések ezek, amiket sokszor megvitattak, és még kell is sokat beszélni róluk, de még inkább kell éreznünk, hogy mindaz már a múlté. Ma tudjuk mit jelent a nemzetnek a tanítói kar. Ma tudjuk, hogy munkánk a nemzet jövője és társadalmi életünk szempontjából a legfontosabb, legteljesebb munka. Tudjuk, de a nagy társadalom előtt nyíltan is tanúságot kell erről tennünk és teret kell találnunk problémáink megvitatására.

Mind Ezek tudatában a Nevelés-

ügyi Szemle állandó teret szeretne biztosítani a magyar tanítóság és a népoktatás problémáinak nyilvánosság elé tárására és megvitatására. Különösebb jelentősége is lenne ennek a folyóiratban, mert az általános problémákon felül Délmagyarország népiskoláinak sajátos problémáit tükrözné.

Meggyőződésünk ugyanis, hogy bár az egész tanítói karnak bajtársias és közös szellemben kell működni, igazán akkor tud megfelelni hivatásának, ha összetartó táj, vagy népoktatási egységek szereznek önmaga emelésére külön egységekbe tömörül. Szeged központtal erre meg is van már a terünk; a kartársak munkával és szívvel való mellénkállásától függ hogy már az elkövetkező nyáron meg tudjuk-e valósítani.

Meggyőződésünk, hogy rövid idő alatt ilyen közösség kialakításával a tanítóságnak döntő szava lenne a társadalmi élet kialakításában.

A tanítóság és népoktatásunk alapvető problémáit, azonkívül a Délmagyarországi városok és községek sajátos tanítói és népoktatási problémáit szeretnénk itt megvitatni, hogy lássuk mi van és mit szeretnénk.

Időnkint kérdéseket is fogunk fölteni, amikre minél több vá-

laszt szeretnénk kapni részben közlés, részben megvitatás céljából. Reméljük, a kartársak érzik az idők sürgetését és hivatástudatuk ösztönzi őket a megnyilatkozásra. Ime első kérdéseink:

1. Miben látjuk Délkelet és Dél-magyarország sajátos nevelési és népoktatási problémáit és céljait?

2. A nyolc osztályú népiskola jelentősége falun. (Egyéni tapasztalatok különösen értékesek, ha csak helyi jelentőségűek is.

Várjuk a tanító-kartársak cikkei, beszámolóit, bármilyen formában történik is az, természetesen memcsak a feltett kérdésekre, hanem bármilyen fontosnak ítélt problémára vonatkozólag. Hiszszük, hogy a tanítóság lehetővé teszi a külön rovat fönntartását s munkájuk által további reményeink is megvalósulnak. Hiszen a népoktatástügyön kívül saját érdekük is ezt kívánja. *)

A cserkészmozgalom új próbarendszere. Az új próbarendszer sokkal harmonikusabb egészet alkot, mint az előző. A testnek és a léleknek a kultúrája kétségtelenül tökéletesebb egyensúlyt mutat. Az Evangélium szelleme nemcsak távoli utalásokban kapott helyet, hanem szerves és domináns eleme lett az egymásra épülő próbák mindenegyfokozatának. Már a legkisebbek, az otthonba alig beérkezett újoncok előtt is ott áll a háromszorosan megkísértett Üdvözítő alakja. Felhívás és figyelemztetés ez: — Az átlagember nálunk ne keressen semmit! A fogadalom után az »üttörő cserkész« szent János evangéliumát

hallgatja: »Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást...« Tehát a tizenhároméves fiú üttörő munkája befelé irányul. Nem kérdés-labirintusok alkotják számára a próbázást, hanem a hétköznapi élet szereteten alapuló egyszerű tanúságtétele. A tizenkétéves Jézus a »honkereső cserkész« példaképe, a »honfoglaló cserkész« pedig már a népek apostolának, szent Pálnak, az utasítására figyel: »Öltsétek fel az Isten fegyverzetét...« Az »országépítő cserkész« az apostolok küldetéséből merít erőt és gondolatot, kap hivatást a társadalomépítés, a vezetés nehéz feladataira.

A lelkiségnek ez az erőteljes sürgetése érthető. A mozgalom új célkitűzése szerint vezetőket nevel. Aldozatos és töretlen jellemű vezetőférfiak nevelése pedig az evangélium átélt metafizikája nélkül elképzelhetetlen.

A másik jellegzetes vonást a próbarendszer biztos lélektani szerkezetében látjuk. Nem arról a lélektanról van szó, mely ezerre és ezerre halmozott kísérleteivel, tesztjelivel lassan mégis csak a csőd szélére jutott.

A tizenegyéves újonc a magyar mondakör, a magyar népmese világában épen úgy megtalálja a maga kisfiús romantikáját, amint elevensége, tettekészsége, alkotási kedve is szabadon fejlődhet a gyakorlati ügyességek, a család-szolgálat terén. A tizenhároméves vagy a tizenötéves fiú romantikája más követelményeket hoz magával. Az egyiknél a valóságérzetet és a tárgyilagosságot már nem

*) A népiskolai tanítóság egyik tiszteletreméltó testületéből érkezett Szerkesztőségünkhöz a fenti munkatervezet. Összeállítója régi munkatársa lapunknak, egyben a népiskolai tanítói kérdéseknek és érdekeknek lelkes képviselője. — A tervezetnek és a nyomában életrekelő problémáknak megvitatására lapunkban szívesen nyújtunk teret. Szerkesztőség.

tudja háttérbe szorítani a fantázia lüktető élete. A »halász-vadász próba« ad munkát mind a két irányban. A serdülő fiú a fejlődő férfi útjára került. Inkább befelé fordul, sokszor szertelen és lázadó. A meglódult képzeletvilágnak a helyes fejlődés útján kell maradnia. Ugyanakkor kell, hogy alkalmat kapjon a harcias kiállásra, a jobb minőséget mutató munkára is. Ezért foglalkozik annyit a »honfoglaló cserkész« a nomád magyarok életével, ezért kell túljutnia a »segítő kéz« próbáján, ezért megy kalandozásra. A tizenhétéves fiú látóköre viszont távoli. Lehiggad a belső forradalom után, új eszmények felé néz, de új veszélyek is várnak rá mindenütt. »Lovag próba«, »a jógazda« próbája, »kötelességet keresünk«-próba — ez lesz az új terület, ahol dolgoznia kell. Az »országépítő cserkész« pedig, a férfielelet első lépcsőjén álló fiatalember, a kezdő vezető, energiáinak jórészét már mások felé fordítja: Erre készül fel a »nemzetszolgálat« — »mestervizsga« próbájával. Így lesz kis feladatok megoldásával a nagyobb kötelességek teljesítője.

A próbarendszer harmadik szembeötlő vonása a mindenben ki-domborított nemzeti jellem. Keret-

ért és meséért csak a magyar multba nyúlik vissza, eszményül és mintaképül a nemzeti történelem nagyjait idézi. Ha ügyességre tanít, az őshaza népéről beszél. Ha keménységet kíván, a bujdosó kurucok életét mutatja meg. Magyar a dal, mely Tinódi szavában él, magyar a föld, melyet a mai világ-háború rohamosztagai védnek. A kicsinyek az ijjat forgató portyázóktól és Tolditól tanulnak, az idősebbek élén a Széchenyi Istvánok és a Teleki Pálok állnak. Soha senkinek sem juthat még egyszer eszébe, hogy a mozgalmat a nemzetköziség vádjával illesse.

Az országos főcserkész 3. számú parancsában körvonalazott új próbarendszer nem jelent még befejezett egységet. Teljes esztendőtt kell várnunk, hogy a tapasztalat a rendszer igazi arcát megmutassa. Reméljük, hogy az annyi lélekkel és munkával készült tervezet a jó fa gyümölcsöseit termi. Méltán. A gyökérzet erős és biztosan tartja a sudár, szép törzset. A fagyot hozó szelektől meg majd csak megőrzi az Isten. Virágok nyílnak most rajta — buksi diákfejek. A jó gyümölcs pedig nem lehet más, mint társadalmi életünk belső gazdagodása.

Orbán Miklós S. J.

Kispartialapítvány. Az eddig kimutatott 1926 P-hoz további adomány a Szegedi Rókusi állami népiskola igazgatóságától 30 P. Összesen: 1956 P.

